

BOEKBESPREKING

Snakes of the World a Checklist, Vol. 1: Venomous Snakes. 135 blz. prijs £ 15.00.

Vol. 2: Boas, Pythons, Shield-tails and Worm Snakes. 89 blz. prijs £ 12,50.

Door: K.R.G. Welch, 1994. Uitgever: R & A Research and Information Ltd. and KCM Books, 37 Rowbarton Close, Tauton, Somerset. TA2 7DQ, England. In Amerika worden de boeken gedistribueerd door Eric Thiss, Serpent's Tale, 464 Second Street, Excelsior, MN 55331, U.S.A.

Door: Anton van Woerkom.

Vertaling: Jan van Duinen.

* * *

Deze boeken zijn de eerste twee delen van een serie van drie die alle levende slangen van de wereld omvatten. De schrijver van deze boeken beweert, dat hij de slangen indeelt volgens de nieuwste inzichten van de systematiek. De inleiding van beide boeken wordt voor het grootste gedeelte in beslag genomen door de uitleg over de huidige status van de systematiek die in het boek is gevolgd. Het eerste deel gaat over de proterogliefe en opistogliefe slangen, het bevat:

Infraorder: Alethinophidia
 Superfamilie Colubroidae
 Familie Atractaspididae
 Familie Elapidae
 Subfamilie Calliopiinae
 Subfamilie Maticorinae
 Subfamilie Elapinae
 Subfamilie Laticaudinae
 Subfamilie Hydrophiinae
 Familie Viperidae
 Subfamilie Azemiopinae
 Subfamilie Causinae
 Subfamilie Viperinae
 Subfamilie Crotalinae

Deel twee bevat:

Infraorder Scolecophidia
 Familie Anomalepididae
 Familie Leptotyphlopidae
 Familie Typhlopidae
Infraorder Alethinophidia
 Superfamilie Anilioidae
 Familie Loxocemidae
 Familie Xenopeltidae
 Familie Aniliidae
 Familie Uropeltidae
 Subfamilie Cylindrophiinae
 Subfamilie Uropeltinae

Superfamilie Booidea
 Familie Boidae
 Subfamilie Boinae
 Subfamilie Erycinae
 Familie Pythonidae
 Superfamilie Tropidophiidae
 Familie Tropidophiidae
 Subfamilie Ungaliophiinae
 Subfamilie Tropidophiinae
 Superfamilie Bolyerioidae
 Familie Bolyeriidae
 Superfamilie Acrochordoidae
 Familie Acrochordidae

Het grootste deel van het boek bestaat uit een opsomming van de soorten en ondersoorten die geplaatst zijn in de bovengenoemde families en subfamilies. De systematische positie van elk genus wordt aangeduid en van elke soort en ondersoort wordt de verspreiding aangegeven. Omdat de systematiek van de slangen erg snel verandert, zijn de linkerpagina's van beide boeken blanco gelaten om de mogelijkheid te bieden aantekeningen te maken.

Er zijn twee redenen waarom ik denk dat deze boeken nog niet compleet zijn:

- 1: Ik miste een index zeer. Ik zocht bijvoorbeeld de huidige systematische positie van de python *Calabaria reinhardtii*. Ik moest het boek twee keer doorwerken, voordat ik haar vond onder het genus *Charina* van de boa's, dat nu drie soorten schijnt te bevatten:
 - *Charina bottae* - de rubberboa;
 - *Charina reinhardtii* - de Calabar grondpython (of boa?);
 - *Charina trivirgata* - de Rosy boa.

Ik wil geen kritiek leveren op de publicatie van een autoriteit wiens wetenschappelijk werk resulteerde in zo'n ingrijpende verandering van de systematiek, maar ik denk, dat het een groot risico is om direct de mening van één auteur te volgen. Ik denk, dat het in zulke gevallen beter is om de soort in zijn oorspronkelijke genus te laten en duidelijk te maken, dat recent werk aanleiding geeft te denken dat de systematische indeling ter discussie staat, om daarna te wachten op de mening van andere auteurs, in plaats van verwarring te scheppen.

2. Het ontbreken van een synoniemenlijst voor elk taxon moet naar mijn mening als een misser worden opgevat. Als je nu een bepaald taxon niet kunt vinden, blijft het onduidelijk of het eenvoudig is vergeten, of dat het is verdwenen in de synoniemen van een ander taxon, maar naar welke en wie deed dit? Ik hoop, dat deze twee missers in de volgende uitgave zullen zijn goedge maakt, want het zal de waarde van de serie vergroten. Nu is het een handige, bijdetijdse lijst van taxa die voor iedere soort en ondersoort het verspreidingsgebied aangeeft.

* * *

Naschrift bij de boekbespreking van 'Snakes of the World' Vol. 1 and Vol. 2.

Door: Kenneth R.G. Welch, 37 Rowbarton Close, Taunton, Somerset, TA2 7DQ, Engeland.

Bij het schrijven van welk boek dan ook, vooral bij een taxonomisch werk, worden vele ideeën overwogen en verworpen voordat het af is. Veel acties moeten worden verdedigd als andere argumenten na de publicatie hun bevindingen zouden kunnen ondersteunen. De re-

censent heeft hier twee dingen naar voren gebracht (index en synoniemen) die naar mijn mening mijn persoonlijk commentaar rechtvaardigen: het is de bedoeling van de serie om een overzicht te geven van wat beschouwd wordt als de nieuwste lijst van iedere genus/familie. Zulk werk kan niet door wie dan ook worden gedaan zonder te vertrouwen op het gepubliceerde werk van herpetologen van over heel de wereld. In deze twee boeken wordt de voornaamste verwijzing naar elke taxonomische eenheid aangegeven naar de meest recente revisie, voor zover bekend. Veel houders van reptielen schuwen het gebruik van wetenschappelijke artikelen of bladen, maar zonder deze in te zien en te gebruiken kan de juiste identificatie van de door hen gehouden soort niet worden bepaald. Zonder correcte identificatie is de informatie die ze verzamelen van weinig nut, behalve dan voor henzelf.

Door de recente wetenschappelijke overzichten te gebruiken, is de synoniem van het onderwerp (meestal) aanwezig in dat overzicht. Het herhalen van de synoniemen in deze boeken zou zowel de kosten als hun omvang vergroten. Een belangrijk bezwaar van enkele grote professionele taxonomische overzichten zijn hun kosten, speciaal in aanmerking genomen het zeer beperkte nut voor de amateurs. Bij beide boeken was er het gevoel, dat door hun beperkte gebied, een index voor beide een langdradige oefening zou zijn die geen reëel voordeel zou geven. Het aantal genera is toch wat beperkt en zo zijn er weinig plaatsen waar een soort zich kan 'verstoppen'. Voor wat de gifslangen betreft is de taxonomische status behoorlijk gestabiliseerd gedurende de jaren sinds Harding & Welch (1980), vooral in aanmerking genomen de economisch geprijsde werken van bijvoorbeeld Campbell & Lamar (1989); ook deze laatste titel maakt synoniemen van weinig waarde voor Latijns-Amerika.

Als de tijd verstrijkt en de taxonomische classificatie zich stabiliseert, zullen synoniemen langzaam worden uitgedoofd, dingen van vervlogen tijden worden, met uitzondering voor degenen die oude werken gebruiken waarin wetenschappelijke namen niet stabiel waren. Ik geloof, dat welke lezer dan ook die de wetenschappelijke herzieningen gebruikt die op de pagina's van deze boeken zijn afgedrukt, de lange, vaak langdradige lijst van synoniemen niet zal missen.

Komende uitgaven zullen als deel van de inleiding een lijst bevatten van de taxonomische veranderingen vanaf de voorgaande uitgave, op zichzelf een beperkte lijst van synoniemen. Met deze twee boeken voel ik het ontbreken van een index niet als een probleem als gevolg van hun beperkte bereik. Voor wat betreft het specifieke probleem van de recensent met de indeling van *reinhardtii*: de inleiding op pagina 6 geeft het antwoord op de vraag. Het laatste boek over Colubriden zal een index bevatten, puur vanwege de veelheid van recente veranderingen en de voortdurende meningsverschillen.